

Økonomi- og indenrigsminister Simon Emil Ammitzbølls talepapir

Anledning	Fælles samråd FIU-FEU om europæisk semester (FIU samrådsspørgsmål AL)
Dato / tid	5. april 2017 kl. 12.00
Talens varighed	Ca. 10 min.
Sted	2-011

Det talte ord gælder

Formålet med samrådet er at redegøre for indholdet af det danske nationale reformprogram og konvergensprogrammet for 2017 samt orientere om status for EU-landenes opfølgning på landeanbefalingerne for 2016.

Intro og status for EU-landenes opfølgning på lande-anbefalingerne generelt (ved FM'eren)

Konjunktursituationen og Danmarks Nationale

Reformprogram (ved ØIM'eren)

- Jeg vil sige lidt om udsigterne for dansk økonomi og de udfordringer, vi står over for. Herefter vil jeg komme ind på vores reformindsats, som er beskrevet i Danmarks Nationale Reformprogram.
- Men først udsigterne for dansk økonomi: Dansk økonomi er i fremgang. Vi har haft vækst i BNP siden starten af 2009. De seneste nationalregnskabstal fra Danmarks Statistik viser, at BNP voksede med 0,5 pct. i 4. kvartal 2016 og med 1,3 pct. i 2016 som helhed. Og indikatorer peger på fortsat fremgang ind i 2017.
- Vi er altså inde i niende år med fremgang, og vi nærmer os hastigt en situation med en normal kapacitetsudnyttelse i økonomien. Altså en situation, hvor der ikke er for mange, men heller ikke for få, ledige ressourcer i økonomien. Det giver nye udfordringer i forhold til at sikre fortsat fremgang. Og det vil jeg vende tilbage til.

- Vi ser især opsvinget på arbejdsmarkedet. Siden udviklingen vendte i starten af 2013 er beskæftigelsen samlet set steget med 134.000 personer. Alene sidste år fik næsten 50.000 flere et job.
- Samtidig er ledigheden faldet. I 2016 var der 113.000 ledige, hvilket er det laveste antal i 40 år med undtagelse af de to år 2007 og 2008, hvor ledigheden vel at mærke var uholdbart lav, og økonomien var overophedet.
- Det betyder, at ledigheden nu er så lav, som den næsten kan blive, uden at det bliver uholdbart.
- Fortsat fremgang i beskæftigelsen er betinget af, at flere træder ind på arbejdsmarkedet, altså et større arbejdsudbud, som løfter den strukturelle beskæftigelse.
- Uden de senere års reformer ville beskæftigelsen allerede nu ligge over det strukturelle niveau, og altså i en situation med tiltagende lønpres og risiko for udbredte flaskehalse.
- Vi er heldigvis ikke endnu i en situation med udbredte flaskehalse.

- Men vi ved af erfaring, at tiltagende lønstigningstakter typisk først viser sig med en vis forsinkelse, når arbejdsmarkedet strammer til. Til gengæld kan det pludselig gå meget stærkt.
- Men vi ser andre tegn på kapacitetsbegrænsninger, som allerede nu bremser fremgangen i økonomien.
- Der har [ifølge Danmarks Statistik] igennem det seneste år været et stigende antal virksomheder, der melder om mangel på arbejdskraft. Det er især i den konjunkturfølsomme bygge- og anlægssektor. Men ifølge Danmarks Statistik har virksomhedernes oplevelse af mangel på arbejdskraft været stigende i de fleste brancher de seneste år.
- En anden undersøgelse [foretaget af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering under Beskæftigelsesministeriet] viser, at der i efteråret 2016 var knap 20.000 forgæves rekrutteringer. Undersøgelsen viser også, at tømrere står øverst på listen over de stillingsbetegnelser, hvor der er størst mangel på arbejdskraft. Derefter følger programmører og systemudviklere samt murere.

- Det betyder i første omgang, at virksomhederne kan blive nødt til at sige nej til nye ordrer.
- Opstår der udpræget og mere generel mangel på arbejdskraft, kan vi i værste fald ende i en overophedning, som vil betyde, at økonomien igen skal gennem en længere genopretning med svag vækst.
- Men vi kan også gå en anden vej. Nye tiltag, der øger arbejdsudbuddet, vil modvirke kapacitetsbegrænsninger og understøtte fortsat fremgang i beskæftigelsen og dermed forlænge opsvinget.
- Øget arbejdsudbud og beskæftigelse er også fundamentalt i forhold til at sikre udvikling i velstand og levevilkår. Også på den baggrund skal vi fortsat have som mål at gennemføre reformer, som øger arbejdsudbuddet og beskæftigelsen.
- Der er allerede gjort meget, men mulighederne er ikke udtømte. Sammenlignet med andre lande er vores samlede arbejdsindsats [målt i timer] ikke prangende. Så vi har bestemt et potentiale for at finde flere arbejdskraftreserver frem.

- Færre skal forsørges af det offentlige, flere skal deltage på arbejdsmarkedet, og der er givet også noget at hente i arbejdstiden, hvis vi får indrettet vores arbejdsmarked og skattesystem, så det bedre kan betale sig at lægge en ekstra indsats.
- [Og hvis vi skal gøre noget hurtigt, kan vi være mere åbne over for kvalificeret arbejdskraft fra lande uden for EU.]
- Hvis vi arbejder mere, vil det øge vores velstand. Men velstand afhænger også i høj grad af vores produktivitet.
- En svag produktivitsudvikling har længe været en væsentlig udfordring for dansk økonomi. I de seneste 10 år har BNP pr. indbygger stået stille blandt andet som følge af en svag produktivitsudvikling. Det er bekymrende.
- Tiltag rettet mod øget produktivitet er afgørende for, at Danmark kan bevare sin position som et verdens rigeste lande.
- Målt på produktivitsniveauet ligger Danmark fortsat højt i en international sammenligning. Det skyldes blandt andet, at vi har en veluddannet arbejdsstyrke, god infrastruktur og et veludbygget kapitalapparat mv.

- Men det er ikke naturgivent, at vi vil bevare den position. En svag produktivitetsudvikling er et problem for velstandsudviklingen på længere sigt, og der er allerede tegn på, at Danmark taber terræn i forhold til andre lande.
- En svag produktivitetsudvikling har også andre mere indirekte konsekvenser. Eksempelvis får virksomhederne mindre ud af at investere, da afkastet af investeringen vil vokse langsommere. Det kan virke som en hæmsko for investeringerne.

Det nationale reformprogram

- Danmark har i en række år fået anbefalinger fra EU om at styrke produktiviteten. Det er fuldt forståeligt, at også den ene af de to anbefalinger, som Danmark fik af EU i 2016, netop går på at øge produktiviteten og investeringerne i den private sektor.
- Anbefalingen er særligt rettet mod den indenlandsk orienterede servicesektor, herunder byggeri og detailhandel. Endvidere anbefales det, at vi styrker samarbejdet mellem virksomheder og universiteter.

- Regeringen er enig i, at der er behov for at øge produktiviteten og har stort fokus på den indenlandsk orienterede servicesektor.
- Kommissionen noterer da også i landerapporten fra februar 2017, at der i det forløbne år er sket fremskridt på området.
- Der arbejdes fortsat på det danske reformprogram, der derfor ikke foreligger færdigt til dagens samråd. Men jeg vil gerne nævne et par eksempler på iværksatte initiativer til at fremme produktiviteten, der vil blive nærmere beskrevet i Reformprogrammet.
- Med hensyn til detailhandelen blev der i juli 2016 indgået en bred aftale om at lempe planloven. Folketinget behandler i øjeblikket et lovforslag, der udmønter aftalen.
- Der lægges op til at lempe på grænserne for butikkernes størrelse samt at give kommunerne bedre muligheder for at tage højde for lokale forhold ved planlægning af detailhandel og butiksstruktur.
- For så vidt angår byggeriet lancerede den daværende regering i starten af 2016 en række vækstinitiativer for byggeriet. På

baggrund af udspillet blev der gennemført en række forenklingen i byggeloven, der trådte i kraft 1. juli 2016. Arbejdet med regelforenkling fortsætter i år.

- Regeringen er enig i EU's anbefaling om, at et tæt samspil mellem universiteter og erhvervsliv er vigtigt. Udveksling af medarbejdere og tæt samarbejde er til gavn for begge parter. Det har konkret givet sig udtryk i, at der i universiteternes udviklingskontrakter er blevet tilføjet et pligtigt mål om øget regionalt vidensamarbejde.
- På finansloven for 2017 er endvidere afsat 1,2 mia. kr. til Innovationsfonden, der udbyder projektmidler til erhvervsrettet forskning og innovation og dermed støtter samarbejdsprojekter mellem universiteter og virksomheder.
- Regeringen vil fortsat følge op på anbefalingen om at styrke produktiviteten og øge investeringerne. Blandt andet Produktivitetskommissionens indsatskatalog er langt fra udtømt. Også de kommende års reformindsats vil i høj grad være rettet mod nye tiltag, der kan løfte produktiviteten.
- Vi vil fremlægge et vækstudspil med forslag om blandt andet at lempe skatten for virksomhederne.

- Det skal bidrage til at indfri regeringens ambition om at øge væksten med 80 mia. kr.
- Når vi gør det billigere at drive virksomhed, så fremmer vi også risikovillighed og investeringer, herunder udenlandske investeringer. Det glæder jeg mig til at gøre rede for i de kommende års nationale reformprogrammer.
- Så vil jeg gerne give ordet tilbage til finansministeren.